

Bygningen af 3 Skibe til et saa stort Beløb som det, her er Tale om. Det er ikke undersøgt, hvorledes i det hele denne Type vil komme til at virke. Det kunne vi saa at vide ved at vente et Aar, saa vil et saadant Skib have været sat i Gang, og saa faar man den Erfaring, som dog ikke er unødvendig at have, naar man vil bruge 2—3 Milioner til Oprettelse af en Statsdrift med Skibe af den Art. Dernæst er det heller ikke undersøgt tilstrækkeligt, paa hvilke Vilkaar Staten ved at drive denne Route kan saa Sagerne besørge pr. Jærnbane fra Parkston til London og saa dem udbragte i London. Endelig er det heller ikke overvejet, hvorledes man overhovedet skal staffe Penge til disse Skibe, om man vil laane dem eller ikke. Disse Spørgsmaal synes det mig, det kunde have været nyttigt at have mere Erfaring om, naar man stiller et saadant Forslag, og derfor har jeg ikke paa det nuværende Tidspunkt villet være med til et saadant Forslag. Jeg tror, det er nok saa forstandigt og fuldt saa forsigtigt ogsaa for Landbrugets Bedkommende at tage de Erfaringer, man kan faa i det kommende Aar, og saa siden stille Forslag, hvis det er nødvendigt at indføre Statsdrift. Det er blevet sagt, at vi ogsaa ad Aare ville staa lige over for et lignende Pres fra det forenede Dampskibsselskabs Side, som her har været Tale om, at det ikke vilde sejle og lignende, men hvis det skulde være Tilfældet, staa vi ogsaa i den Henseende stærkere ad Aare, naar vi have mere Tid for os, naar vi have en hel Rigsdagsamling for os, i Retning af at kunne slutte Kontrakt ogsaa med andre Selskaber. Det er jo ogsaa en Løsning, man kunde faa af det Spørgsmaal, at man kunde slutte Kontrakt med et andet Selskab, som muligvis vilde drive Routen paa Vilkaar, Landbruget mener at kunne være tjent med. Endelig er det blevet sagt her, at hvis Forslaget falder her i Dag i dette Ting, saa ere vi færdige, saa kunne vi ikke rejse Spørgsmaalet bagefter, saa have vi givet os det forenede Dampskibsselskab ganske i Bold. Det er slet ikke Tilfældet. Hvis Forslaget falder her i Dag, saa føler jeg mig overbevist om, at deri ligger aldeles ikke noget Bevis for, at vi dermed skulde være færdige. Tværtimod, hvis det viser sig ad Aare, at Statsdrift er nødvendig, at vi enten maa den Vej ud, eller slutte Afkord med et andet Selskab, føler jeg mig fuldstændig forsitret om, at saa vil Folketinget ogsaa med Kraft kunne tage dette Spørgsmaal op, og med saa meget mere Kraft, som vi have meget bedre Tid til at træffe de Forberedelser, og til at anvende

den Erfaring og Kundskab, som der skal til, naar man vil føre den Slags Ting igennem. Af disse Grunde har jeg ikke villet være Medforslagsstiller af dette Ændringsforslag. Jeg er ikke nogen principiel Modstander af Statsdrift, jeg kan gaa med til Statsdrift, naar det er nødvendigt, for at saa de Hverv udsørte, som vi ville have udsørte, og derfor have vi jo ogsaa Statsdrift paa Jærnbannerne og paa andre Omraader. Jeg er ikke nogen principiel Modstander deraf, men jeg vil ikke være Medforslagsstiller af dette Forslag af de Grunde, som jeg her har fremført. Dette skulde jeg at sige, navnlig efter den Motivering, der kom frem fra Ordføreren for Forslagsstillerne om, at naar man stemte Forslaget ud i Dag, havde vi givet fuldstændig tabt lige over for det forenede Dampskibsselskab. Dette er aldeles ikke Tilfældet.

Indenrigsministeren (Hørring): Det ærede Medlem for Ringløbing Amts 5te Valgtreds (R. Nielsen) rejste Spørgsmaalet om, hvorledes man vilde stille sig, efter at den lille Bevilling, der nu er foreslaaet til Medsættelse af Rente for Laan til Hebeopdyrkere, maatte blive vedtagen, med Hensyn til de tidligere Laan, altsaa om de, der have faaet Laan de foregaaende Aar, nu kunne vente at saa Renten nedsat. De Obligationer, der ere udstedte i tidligere Aar, ere afgivne til Finansministeriet, og ere saaledes indgaaede i Statsaktiv-Beholdningen, og der kan, saa vidt jeg skønner, ikke med Hensyn til Rentevarelse af disse foretages nogen Forandring, uden at det faar sit Udtryk paa Finansloven. Et dertil sigtende Ændringsforslag vil først kunne komme frem i næste Rigsdagsamling, men jeg skal for mit eget Bedkommende, medens Sagen ellers hører under Finansministeriet, kun sige dette, at da der med Hensyn til disse Laan straks har gjort sig det Hensyn gældende, at de ere en Understøttelse til trængende, uformuende Hebeopdyrkere, vil Indenrigsministeriet ganske sikkert kunne anbefale en Bestemmelse paa Finansloven, hvorefter Renten bliver nedsat for de tidligere Laan. — Med Hensyn til det af mig stillede Ændringsforslag angaaende Tilskud til Proprietær Krarup, har den ærede Ordfører i Dag fremhævet, at man tidligere ved denne Sags Forhandling ikke har vidst, at Udgivelsen af det literære Arbejde, her er Spørgsmaal om, vilde koste et forholdsvis betydeligt Beløb, nemlig 20,000 Kr., det er først kommet frem i sidste Samling. Ja, selve Oplysningen om Beløbet's Størrelse er ganske vist først fremkommet i sidste Samling, men derimod har det, da Be-